

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۵۵

پروک

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۵۵، «برد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «برد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «برد» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

۱۵۵	شماره
برد	ریشه
۵	تعداد تکرار
۴	تعداد مشتقات
۳۶	تعداد ریشه مرتبط

فهرست مشتقات

۱. بَارِدٌ (۱) ۲. بَارِدٌ (۱) ۳. بَرِدٌ (۱) ۴. بَرْدًا (۲)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. ابراهیم (۱)	۸. بین (۱)	۱۶. ركض (۱)	۲۳. سنو (۱)	۳۱. کود (۱)
۲. الف (۱)	۹. جبل (۱)	۱۷. ركم (۱)	۲۴. شرب (۲)	۳۲. کون (۱)
۳. الله (۱)	۱۰. جعل (۱)	۱۸. رُئِ (۲)	۲۵. شىء (۲)	۳۳. نزل (۱)
۴. اله (۱)	۱۱. خرج (۱)	۱۹. زجو (۱)	۲۶. صرف (۱)	۳۴. نور (۱)
۵. انن (۱)	۱۲. خلل (۱)	۲۰. سحب (۱)	۲۷. صوب (۱)	۳۵. ودق (۱)
۶. برق (۱)	۱۳. ذهب (۱)	۲۱. سلم (۱)	۲۸. غسل (۱)	۳۶. وله (۱)
۷. بصر (۱)	۱۴. فوق (۱)	۲۲. سمو (۱)	۲۹. قول (۱)	
	۱۵. رجل (۱)		۳۰. كرم (۱)	

فهرست آیات

۱. {الأنبياء - ۶۹} قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ
۲. {النور - ۴۳} أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ
۳. {ص - ۴۲} ارْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ
۴. {الواقعة - ۴۴} لَا بَارِدٌ وَلَا كَرِيمٌ
۵. {النبأ - ۲۴} لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا